

Annwyl

ATISN 25015

Diolch i chi am eich cais am wybodaeth a ddaeth i law ar 31 Gorffennaf 2025. Roeddech yn gofyn am yr wybodaeth ganlynol:

“Gofynnaf i chi ryddhau'r holl ohebiaeth/dogfennau (gan gynnwys dogfennau gyda a gohebiaeth gan Gomisiynydd y Gymraeg) yn ymwneud gyda'r helynt gododd yn haf 2017 ynghylch cwmni Sports Direct a GWR (yn yr hydref y flwyddyn honno) a'r Gymraeg.”

Roedd eich cais hefyd yn cyfeirio at y ddwy erthygl newyddion canlynol:

- [Sports Direct 'English-only' note a 'misunderstanding' - BBC News](#)
- ['No plans' for Welsh language on trains 'unacceptable' - BBC News](#)

Ein hymateb

Ar ôl chwilio drwy ein cofnodion, rwyf wedi canfod nad yw Llywodraeth Cymru yn cadw'r wybodaeth yr ydych yn gofyn amdani sy'n ymwneud â chwmni Sport Direct.

Mewn ymateb i'ch cais am wybodaeth yn ymwneud â chwmni Great Western Railway ('GWR'), amgaeaf yr wybodaeth ganlynol ar ffurf dogfennau pdf:

- **Dogfen 1:** Llythyr gan Jeremy Miles AC ar gyfer Castell-nedd at Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a'r Seilwaith ar y pryd, dyddiedig 26 Hydref 2017 (*Teitl: Gohebiaeth gan Jeremy Miles AC*)
- **Dogfen 2:** Llythyr gan Ken Skates AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a'r Seilwaith ar y pryd at Jeremy Miles AC ar gyfer Castell-nedd, dyddiedig 24 Tachwedd 2017 (*Teitl: Llythyr ymateb – Jeremy Miles AC*)
- **Dogfen 3:** E-bost gan Julie Morgan AC ar gyfer Gogledd Caerdydd at Ken Skates AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a'r Seilwaith ar y pryd, dyddiedig 30 Hydref 2017 (*Teitl: Gohebiaeth gan Julie Morgan AC*) – Saesneg yn unig
- **Dogfen 4:** Llythyr gan Ken Skates AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a'r Seilwaith ar y pryd at Julie Morgan AC ar gyfer Gogledd Caerdydd, dyddiedig 24 Tachwedd 2017 (*Teitl: Llythyr ymateb - Julie Morgan AC*) – Saesneg yn unig ac wedi'i olygu
- **Dogfen 5:** E-byst mewnol rhwng swyddogion Llywodraeth Cymru, dyddiedig Tachwedd 2017 i Ragfyr 2017 (*Teitl: E-byst mewnol rhwng swyddogion Llywodraeth Cymru (1)*) – wedi'i olygu
- **Dogfen 6:** Llythyr gan Eluned Morgan AC, Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes ar y pryd at Siân Gwenllïan AC, Tachwedd 2017 (*Teitl: Llythyr at Siân Gwenllïan AC*)
- **Dogfen 7:** Llythyr gan Eluned Morgan AC, Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes ar y pryd at y Cynghorydd Phil Bale, dyddiedig 4 Rhagfyr 2017 (*Teitl: Llythyr ymateb - Cynghorydd Phil Bale*)
- **Dogfen 8:** E-byst rhwng swyddogion Llywodraeth Cymru a swyddogion Comisiynydd y Gymraeg, 20 Rhagfyr 2017 (*Teitl: E-byst rhwng Llywodraeth Cymru a CYG*) – wedi'i olygu
- **Dogfen 9:** Llythyr gan Eluned Morgan AC, Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes ar y pryd at gwmni Great Western Railway, dyddiedig 20 Rhagfyr 2017 (*Teitl: Llythyr at GWR*) – Saesneg yn unig ac wedi'i olygu

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

- **Dogfen 10:** E-bost gan Great Western Railway at Eluned Morgan AC, Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes ar y pryd, dyddiedig 18 Ionawr 2018 (*Teitl: E-bost gan GWR*) – Saesneg yn unig ac wedi'i olygu
- **Dogfen 11:** Llythyr gan Ken Skates AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a'r Seilwaith ar y pryd at Siân Gwenllïan AC, dyddiedig Ionawr 2018 (*Teitl: Llythyr at Siân Gwenllïan – Y Gymraeg a GWR*)
- **Dogfen 12:** Nodyn o gyfarfod rhwng Llywodraeth Cymru a GWR, dyddiedig 31 Ionawr 2018 (*Teitl: Nodyn o gyfarfod*) – Saesneg yn unig ac wedi'i olygu
- **Dogfen 13:** Llythyr drafft gan Eluned Morgan AC, Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes ar y pryd at gwmni Great Western Railway, dyddiedig Chwefror 2018, ynghyd â memo mewnol gan swyddogion Llywodraeth Cymru (*Teitl: Ymateb ddrafft GWR*) – Saesneg yn unig ac wedi'i olygu
- **Dogfen 14:** E-byst mewnol rhwng swyddogion Llywodraeth Cymru, dyddiedig Ionawr 2018 (*Teitl: E-byst mewnol rhwng swyddogion Llywodraeth Cymru (2)*) – wedi'i olygu
- **Dogfen 15:** Llythyr gan Ken Skates AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a Thrafnidiaeth ar y pryd at Ysgrifennydd Gwladol Llywodraeth y DU dros Drafnidiaeth ar y pryd, dyddiedig Chwefror 2018 (*Teitl: Llythyr at Adran Drafnidiaeth Llywodraeth y DU*) – Saesneg yn unig ac wedi'i olygu
- **Dogfen 16:** Llythyr gan Ysgrifennydd Gwladol Llywodraeth y DU dros Drafnidiaeth ar y pryd at Ken Skates AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a Thrafnidiaeth ar y pryd, dyddiedig 22 Chwefror 2018 (*Teitl: Llythyr gan Adran Drafnidiaeth*) – Saesneg yn unig ac wedi'i olygu
- **Dogfen 17:** Llythyr gan Ken Skates AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a Thrafnidiaeth ar y pryd at Ysgrifennydd Gwladol Llywodraeth y DU dros Drafnidiaeth ar y pryd, dyddiedig 18 Mawrth 2018 (*Teitl: Llythyr at Adran Drafnidiaeth (2)*) – Saesneg yn unig

Ymhellach at yr uchod, ar 27 Chwefror 2018, fe gyhoeddodd Ken Skates AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a Thrafnidiaeth ar y pryd [ddatganiad](#) wrth ymateb i ymgynghoriad Llywodraeth y DU ar fasnachfaint rheilffordd Great Western.

Dylid nodi nad oes gennym gopiâu wedi'u llofnodi o ddogfennau 11,13 a 15, ac felly ni ellir fod yn gwbl hyderus mai dyna'r fersiynau terfynol a gafodd eu hanfon, os cawsant eu hanfon. Serch hynny, dyma'r unig fersiynau sydd ar ein systemau o'r cofnodion hyn.

Rydym wedi penderfynu bod rhywfaint o'r wybodaeth o fewn y dogfennau yn esempt rhag y gofynion datgelu o dan adran 40(2) o'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth, ac felly rhaid eu cadw'n ôl. Mae'r rhesymau dros weithredu'r esemptiad hwn wedi'u nodi'n llawn yn Atodiad 1 y llythyr hwn.

Nodyn cyffredinol

Nodaf bod eich cais yn gofyn am wybodaeth o 2017. Mae'n bosib bod rhywfaint o wybodaeth a gohebiaeth o'r cyfnod hwnnw wedi cael ei ddileu yn unol â pholisi cadw a dileu cofnodion Llywodraeth Cymru. Er hynny, mae rhywfaint o wybodaeth o'r cyfnod hwnnw yn dal ar systemau Llywodraeth Cymru, a'r wybodaeth o fewn y dogfennau amgaeedig yw'r unig gohebiaeth a dogfennaeth rydym wedi dod o hyd iddynt yng nghyswllt eich cais.

Y camau nesaf

Os ydych yn anfodlon â'r modd y mae Llywodraeth Cymru wedi ymdrin â'ch cais, gallwch ofyn am adolygiad mewnol o fewn 40 diwrnod gwaith ar ôl dyddiad yr ateb hwn. Dylech anfon cais am adolygiad mewnol at Swyddog Rhyddid Gwybodaeth Llywodraeth Cymru drwy'r post i'r cyfeiriad canlynol:

Yr Uned Hawl i Wybodaeth
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

neu drwy e-bostio: rhyddidgwybodaeth@llyw.cymru

Cofiwch nodi'r cyfeirnod ATISN uchod.

Mae gennych hawl hefyd i gwyno wrth y Comisiynydd Gwybodaeth. Gallwch gysylltu â'r Comisiynydd Gwybodaeth yn y cyfeiriad canlynol:

Information Commissioner's Office
Wycliffe House
Water Lane
Wilmslow
Cheshire
SK9 5AF.

Fodd bynnag, dylech nodi nad yw'r Comisiynydd fel arfer yn ymchwilio i gŵyn nes ei fod wedi bod drwy ein proses adolygu mewnol ni.

Yn gywir

Esemptiadau/eithriadau

Mae'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth yn rhoi'r hawl i unrhyw un ofyn i awdurdod cyhoeddus drefnu bod gwybodaeth y gofynnwyd amdani ar gael i'r cyhoedd yn ehangach. Gan fod rhyddhau'r wybodaeth yn golygu ei bod ar gael i bawb, nid dim ond i'r sawl a wnaeth y cais, mae angen i awdurdodau cyhoeddus ystyried effeithiau'r cam o gyhoeddi'r wybodaeth. Mae'r ystyriaethau ehangach hynny yn drech nag unrhyw fuddiant personol sydd gan y sawl sy'n gwneud y cais, o ran cael gweld yr wybodaeth.

Rwyf wedi penderfynu cadw'r wybodaeth ganlynol yn ôl:

- Enwau swyddogion, teitlau swyddi, cyfeiriadau e-byst a rhifau ffôn swyddogion

Mae'r Atodiad hwn yn amlinellu'r rhesymau dros weithredu adran 40(2) o'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth, a'n hystyriaeth ddilynol o Brawf Lles y Cyhoedd.

Gweithredu adran 40(2) o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth – Data Personol

Mae adran 40(2) ynghyd â'r amodau yn adran 40(3)(a)(i) neu 40(3)(b) yn darparu eithriad absoliwt os byddai datgelu'r data personol yn torri unrhyw un o'r egwyddorion diogelu data.

Diffinnir 'data personol' yn adrannau 3(2) a (3) o Ddeddf Diogelu Data 1998 ('DPA 2018') ac mae'n golygu unrhyw wybodaeth sy'n ymwneud ag unigolyn byw adnabyddus neu adnabyddadwy. Unigolyn byw adnabyddadwy yw un y gellir ei adnabod, yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol, yn benodol trwy gyfeirio at ddynodwr fel enw, rhif adnabod, data lleoliad, dynodwr ar-lein neu at un neu fwy o ffactorau sy'n benodol i hunaniaeth gorfforol, ffisiolegol, genetig, meddyliol, economaidd, diwylliannol neu gymdeithasol yr unigolyn.

Rydym wedi dod i'r casgliad, yn yr achos hwn, bod peth o'r wybodaeth yn cynnwys data personol. Yn benodol, mae'r wybodaeth yn cynnwys enwau, teitlau swyddi, cyfeiriadau e-bost a rhifau ffôn swyddogion cyrff amrywiol. Mae Llywodraeth Cymru o'r farn y dylai data personol (h.y. enwau, teitlau swyddi, cyfeiriadau e-byst a rhifau ffôn swyddogion) fod yn esempt o'r gofynion datgelu, gan y gallai'r wybodaeth yma gael ei ddefnyddio i adnabod yr unigolion hynny.

O dan Adran 40(2) o'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth, mae data personol wedi'i eithrio rhag rhyddhau os byddai datgelu yn torri un o'r egwyddorion diogelu data a nodir yn Erthygl 5 o'r GDPR. Rydym yn ystyried mai'r egwyddor sydd mwyaf perthnasol yn yr achos hwn yw'r un cyntaf. Mae hyn yn nodi bod yn rhaid i ddata personol fod wedi ei:

“processed lawfully, fairly and in a transparent manner in relation to the data subject”

Y sail gyfreithlon sydd fwyaf perthnasol mewn perthynas â chais am wybodaeth o dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth yw Erthygl 6(1)(f). Mae'n nodi:

“processing is necessary for the purposes of the legitimate interests pursued by the controller or by a third party except where such interests are overridden by the interests or fundamental rights and freedoms of the data subject which require protection of personal data, in particular where the data subject is a child”.

Wrth ystyried cymhwyso Erthygl 6(1)(f) yng nghyd-destun cais am wybodaeth o dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth, mae angen ystyried y prawf canlynol, mewn tair rhan:-

- **Y prawf buddiant dilys:** P'un a oes buddiant dilys ynghlwm â'r cais am wybodaeth;
- **Y prawf angenrheidrwydd:** P'un a yw datgelu'r wybodaeth/cadarnhau neu wrthod bod y wybodaeth yn cael ei chadw yn angenrheidiol i ddiwallu'r budd dilys dan sylw;
- **Y prawf cydbwysu:** A yw'r buddiannau uchod yn cymryd blaenoriaeth dros fuddiannau, hawliau a rhyddid sylfaenol y gwrthrych data.

Mae ein hystyriaeth o'r profion uchod wedi'i nodi isod:

1. Buddiant dilys

Mae'r wybodaeth yn cynnwys data personol, sef enwau, teitlau swyddi, cyfeiriadau e-bost a rhifau ffôn swyddogion cyrff amrywiol. Mae buddiant dilys mewn deall cyd-destun cyfathrebu, ac at ba sefydliadau y cyfeiriwyd yr ohebiaeth ato.

2. A oes angen datgelu?

Rydym o'r farn, nad oes angen datgelu'r data personol er mwyn gallu deall cyd-destun yr ohebiaeth sy'n cael ei ddal gan y cais. Trwy ddisodli'r enwau (e.e. Swyddog Llywodraeth 1 ac ati) lle'n bosib, gallwn gynnal y cyd-destun y mae buddiant dilys yn bodoli iddo heb ddatgelu'r data personol. Byddai datgelu'r wybodaeth yn effeithio ar hawliau sylfaenol y gwrthrychau data o dan ddeddfwriaeth diogelu data. Dylid nodi ein bod wedi golygu enwau ar sail dogfennau unigol. Felly, nid yw'r cyfeiriad at 'swyddog 1' mewn un ddogfen o reidrwydd yn cyfeirio at yr un unigolyn ag 'swyddog 1' mewn dogfen arall.

3. Y cydbwysedd rhwng buddiannau dilys a buddiannau neu hawliau a rhyddid sylfaenol y gwrthrych data

Oherwydd bod golygu enwau, teitlau swyddi cyfeiriadau e-byst a rhifau ffôn swyddogion yn rhoi cyd-destun, mae'n cwrdd â'r buddiant dilys ac felly nid oes angen datgelu'r data personol. Nid oes felly angen ystyried cydbwysedd buddiannau ymhellach, ac mae'r wybodaeth yn cael ei chadw'n ôl.